

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – Ponad słowami klasa 1 część 2

Numer i temat lekcji	ocena dopuszczająca Uczeń:	ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
RENEANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	<ul style="list-style-type: none"> • określa, na kiedy datowany jest początek renesansu w Europie • podaje umowną datę początku renesansu w Polsce • wyjaśnia znaczenie i pochodzenie nazwy epoki • tłumaczy, co oznacza pojęcie <i>reformacja</i> i opisuje rolę Marcina Lutra • dostrzega związki pomiędzy odrodzeniem a antykiem 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia, na czym polegała reformacja i jakie były jej przyczyny • opisuje przemiany kulturowe, które stały się podwalinami nowej epoki • podaje przykłady związków pomiędzy renesansem a antykiem • wymienia wyznania protestanckie • wyjaśnia znaczenie pojęć <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia społeczne uwarunkowania narodzin epoki odrodzenia • charakteryzuje rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>ad fontes</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wpływ antyku na narodziny nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie było podłoże różnicy pomiędzy periodyzacją renesansu w Europie i w Polsce • omawia wpływ teorii heliocentrycznej Mikołaja Kopernika, wynalezienia druku i upadku Konstantynopola na kształtowanie się renesansu
3. i 4. Filozofia renesansu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska czołowych filozofów i myślicieli epoki odrodzenia • streszcza fragment <i>Pochwały głupoty</i> Erazma z Rotterdamu • przedstawia główny temat <i>Księcia</i> Niccola Machiavellego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze założenia filozofii Erazma z Rotterdamu • opisuje ogólne tendencje filozoficzne odrodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco przedstawia problematykę fragmentów <i>Pochwały głupoty</i> i <i>Księcia</i> • w kontekście fragmentów tekstów Machiavellego i Erazma z Rotterdamu wyjaśnia znaczenie terminów <i>makiawelizm</i> i <i>tolerancja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat poglądów Erazma z Rotterdamu i Machiavellego 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia wpływ filozofii Platona na myśl renesansową • wypowiada się na temat gatunku zapoczątkowanego przez Michela de Montaigne’a • podejmuje dyskusję na temat etyki w kontekście dzieła Niccola Machiavellego
6. i 7. Sztuka	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i ilustruje 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje renesansowe 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje twórczość

renesansu	renesansowej • ogólnie wypowiada się na temat najważniejszych artystów odrodzenia (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	charakterystyczne stylu renesansowego i objaśnia je na przykładach • prezentuje dzieła polskiego renesansu • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akt, portret, perspektywa, scenka rodzajowa, krużganki, miasto idealne, sfumato</i>	przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej • omawia twórczość najważniejszych artystów odrodzenia (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	dzieło sztuki • charakteryzuje wpływ antyku na sztukę odrodzenia	renesansowych artystów północnych • analizuje i ocenia dzieła renesansowe • wypowiada się na temat muzyki XVI-wiecznej
8. Teatr renesansowy	• wymienia cechy teatru elżbietańskiego	• przedstawia różnice pomiędzy teatrem renesansowym a średniowiecznym	• wyciąga podobieństwa i różnice pomiędzy teatrem renesansowym a antycznym	• charakteryzuje konwencje teatralne powstałe w renesansie • omawia zjawisko teatru dell'arte	• przedstawia podobieństwa oraz różnice pomiędzy dramatem humanistycznym a elżbietańskim
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI					
9. Poezja religijna Jana Kochanowskiego	• czyta ze zrozumieniem <i>Pieśń XXV z Ksiąg wtórych</i> Kochanowskiego • określa rodzaj liryki występujący w utworze	• wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego pieśni • określa gatunek utworu i wskazuje na jego pochodzenie	• interpretuje wiersz • wyjaśnia, na czym polega renesansowy charakter utworu	• porównuje kreację Boga w pieśni z Jego obrazem w utworach średniowiecznych • rozpoznaje rodzaj wersyfikacji zastosowany w utworze	• na podstawie indywidualnych poszukiwań wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>Deus artifex</i> i odnosi je do utworu Jana Kochanowskiego • konfrontuje wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Pietera Bruegla <i>Żniwa</i> i formułuje wnioski
10. i 11. Świat myśli Jana Kochanowskiego utrwalony w <i>Pieśniach</i>	• czyta ze zrozumieniem podane pieśni • wskazuje elementy światopoglądu renesansowego w utworach Kochanowskiego • definiuje pieśń jako gatunek	• na podstawie wierszy charakteryzuje światopogląd poety • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	• odnajduje wątki horacjańskie w pieśniach Jana Kochanowskiego • analizuje wiersze pod kątem obecności elementów stoicyzmu i epikureizmu	• dokonuje analizy i interpretacji utworów • wskazuje w pieśniach cechy wiersza sylabicznego	• porównuje <i>Pieśń XXIV z Ksiąg wtórych</i> z wierszami Horacego • konfrontuje pieśni Jana Kochanowskiego z obrazem Tycjana <i>Trzy okresy życia</i>
12. Liryka obywatelska Jana	• czyta ze zrozumieniem fragmenty <i>Pieśni o</i>	• określa historyczne tło powstania <i>Pieśni o</i>	• odnosi tematykę pieśni do światopoglądu	• w kontekście utworu Jana Kochanowskiego	• przywołuje szerokie konteksty interpretacyjne

Kochanowskiego	<i>spustoszeniu Podola i Pieśń XIV z Ksiąg wtórych</i> • określa rodzaj liryki, podmiot liryczny i adresata lirycznego utworów	<i>spustoszeniu Podola</i> • wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego	renesansowego • dokonuje analizy i interpretacji wiersza	wypowiada się na temat roli osób sprawujących władzę • podaje cechy wiersza sylabicznego	utworów Kochanowskiego oraz nawiązania do nich
13. Renesansowy obraz arkadii	• czyta ze zrozumieniem fragment <i>Pieśni świętojańskiej o sobótce</i> • określa rodzaj liryki i wskazuje podmiot liryczny oraz adresata lirycznego	• rozpoznaje gatunek wiersza i odnosi go do tradycji literackiej • w kontekście utworu wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sielanka, arkadia, literatura pastoralna, folklor, idylla</i>	• odnajduje w wierszu toposy renesansowe • wskazuje w utworze środki stylistyczne i określa ich funkcję	• odnosi tematykę wiersza do obyczajowości ziemiańskiej XVI w. • podejmuje dyskusję na temat realiów życia wiejskiego oraz wizji poetyckiej wsi	• odnosi mit arkadyjski do zjawisk współczesnej kultury • konfrontuje wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Giorgionego <i>Burza</i>
14. <i>Fraszki</i> – poezja dnia codziennego	• rozpoznaje w czytanych fraszkach tematykę autobiograficzną, refleksyjno-filozoficzną i obyczajową	• na podstawie poznanych utworów charakteryzuje fraszkę jako gatunek literacki • wskazuje we fraszkach elementy światopoglądu i obyczajowości renesansowej	• odnajduje we fraszkach konteksty antyczne i biblijne	• analizuje fraszki pod kątem renesansowego obrazu człowieka	• omawia topos świata jako teatru • konfrontuje wybraną fraszkę z obrazem Giuseppe Arcimbolda <i>Jesień</i>
15., 16. i 17. <i>Żaden ojciec podobno bardziej nie miłował / Dziecięcia – Treny</i> Jana Kochanowskiego	• odnosi <i>Treny</i> do biografii Jana Kochanowskiego • czyta ze zrozumieniem wskazane utwory • definiuje tren jako gatunek	• wskazuje elementy filozofii stoickiej w <i>Trenach</i> • rozpoznaje w <i>Trenie IX</i> pozorny panegiryk • odnajduje w <i>Trenie XIX</i> informacje świadczące o odbudowie światopoglądu poety • wyjaśnia znaczenie określeń <i>poezja funeralna</i> i <i>liryka żałobna</i>	• analizuje i interpretuje wskazane treny • przedstawia kryzys światopoglądowy poety na podstawie trenów: IX, X i XI	• wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w <i>Trenach</i> • wyjaśnia, na czym polegała innowacyjność <i>Trenów</i> Kochanowskiego	• na podstawie cyklu <i>Trenów</i> omawia kompozycję epicedium
18. Tłumaczenie wierne czy piękne – o <i>Psalterzu Dawidów</i> Jana	• czyta ze zrozumieniem psalmy w tłumaczeniu Jana Kochanowskiego • definiuje psalm jako	• odnosi <i>Psalterz Dawidów</i> do tradycji biblijnej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>translatoryka,</i>	• wypowiada się na temat specyfiki przekładu • porównuje Psalm 130 w przekładzie Jana	• zestawia Psalm 130 w przekładzie Jana Kochanowskiego z pieśnią <i>Czego chcesz od nas,</i>	• odnosi Psalm 130 w tłumaczeniu Jana Kochanowskiego do analogicznych zjawisk w

Kochanowskiego	gatunek	<i>humanizm chrześcijański, poeta doctus</i>	Kochanowskiego z wersją utworu z Biblii Tysiąclecia	<i>Panie</i> i wypowiada się na temat spójności światopoglądowej poety • podejmuje dyskusję na temat granic wolności tłumacza	kulturze
19. Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	• przytacza najważniejsze wydarzenia z biografii Jana Kochanowskiego • podaje tytuły omówionych utworów Kochanowskiego	• analizuje wybrane wiersze	• wskazuje najważniejsze tematy i motywy w twórczości Kochanowskiego	• omawia znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	• wypowiada się na temat światopoglądu Jana Kochanowskiego w kontekście jego biografii i twórczości
*20. <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i> Andrzeja Frycza Modrzewskiego	• wymienia tytuły książek rozprawy • relacjonuje poglądy Modrzewskiego, zawarte w przeczytanym fragmencie tekstu	• omawia najważniejsze postulaty pisarza	• przedstawia źródło toposu utopii • relacjonuje najważniejsze założenia utworu Thomasa More'a	• podejmuje dyskusję na temat realizacji idei utopii – w obszarze literatury i w świecie realnym	• samodzielnie opracowuje koncepcję idealnego państwa i społeczeństwa oraz uzasadnia swoje tezy • konfrontuje wyobrażenie idealnej społeczności z obrazem Lucasa Cranacha starszego <i>Złoty wiek</i>
*21. <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	• przytacza argumentację zaprezentowaną przez Piotra Skargę • wyjaśnia znaczenie terminu <i>retoryka</i>	• nakreśla kontekst historyczny <i>Kazań sejmowych</i> • odnajduje w tekście wątki biblijne • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>anarchia szlachecka, złota wolność, tolerancja religijna</i>	• wskazuje w utworze środki retoryczne • charakteryzuje stylizację proroczej groźby w <i>Kazaniach sejmowych</i>	• podejmuje dyskusję na temat aktualności <i>Kazań sejmowych</i> we współczesnej Polsce • konfrontuje treść obrazu Jana Matejki <i>Kazanie Skargi</i> z realiami historycznymi i formułuje wnioski na temat ideologicznej funkcji obrazu	• analizuje obraz Jana Matejki <i>Kazanie Skargi</i>
22. <i>Sonety do Laury</i> Francesca Petrarcki	• czyta ze zrozumieniem wskazane utwory • określa rodzaj liryki zastosowany w wierszach • definiuje sonet jako gatunek	• określa podmiot liryczny, adresata lirycznego oraz sytuację liryczną w wierszach • wypowiada się na temat kreacji podmiotu	• analizuje i interpretuje wiersz • opisuje uczucia podmiotu lirycznego • wskazuje w utworach przykłady idealizacji kobiety	• na podstawie poznanych utworów charakteryzuje zjawisko petrarkizmu • podejmuje dyskusję na temat wpływu twórczości Francesca Petrarcki na	• porównuje dwa sposoby obrazowania piękna kobiecego na przykładzie obrazów Giorgionego <i>Śpiąca Wenus</i> i Domenica Ghirlandaia <i>Portret</i>

		lirycznego • wskazuje w podanych utworach cechy gatunkowe sonetu		skonwencjonalizowanie poezji miłosnej	<i>Giovanny Tornabuoni</i>
24. <i>Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy</i> Miguela de Cervantesa Saavedry	• streszcza dzieło Cervantesa • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>walka z wiatrakami</i>	• wymienia cechy gatunkowe romansu rycerskiego i ilustruje je przykładami z literatury średniowiecznej • charakteryzuje na podstawie tekstu głównych bohaterów powieści	• wyjaśnia istotę parodii i podaje odpowiednie przykłady • analizuje utwór Cervantesa pod kątem parodii romansu rycerskiego	• rozpatruje charaktery głównych bohaterów powieści jako odbicie dwoistej natury ludzkiej	• konfrontuje poznany tekst z obrazem Honoré Daumiera <i>Don Kichot</i> • tworzy parodię dowolnego dzieła literackiego
*25. Początki noweli – Giovanni Boccaccio <i>Dekameron</i>	• streszcza nowelę <i>Sokół</i> • definiuje nowelę jako gatunek	• wypowiada się na temat <i>Dekameronu</i> jako cyklu nowel • na podstawie tekstu podaje cechy gatunkowe noweli	• wyróżnia elementy kompozycyjne noweli	• analizuje utwór pod kątem światopoglądu renesansowego	• omawia obraz Sandra Botticellego <i>Uczta w piniowym lesie</i>
26., 27., 28., 29. i 30. <i>Makbet</i> Williama Szekspira	• streszcza dramat <i>Makbet</i> • wymienia tytuły najważniejszych dzieł Williama Szekspira	• przedstawia zarys biografii Williama Szekspira • omawia cechy charakterystyczne teatru elżbietańskiego • porównuje dramat szekspirowski z dramatem antycznym • charakteryzuje głównych bohaterów tragedii • wskazuje przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	• wyjaśnia znaczenie określenia <i>kwestia szekspirowska</i> • analizuje pod względem psychologicznym motywację działań głównych bohaterów dramatu • określa rolę czarownic w budowaniu napięcia w sztuce • wskazuje elementy świata irracjonalnego i opisuje ich znaczenie • omawia funkcję elementów humorystycznych w <i>Makbecie</i>	• analizuje przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienia przykłady adaptacji dzieł Szekspira • definiuje tragizm w utworze	• streszcza <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • omawia wybraną adaptację <i>Makbeta</i> bądź <i>Hamleta</i> i konfrontuje ją z tekstem dramatu
RENEZANS – NAUKA O JĘZYKU					
32. Styl artystyczny	• wymienia cechy	• wyjaśnia różnicę	• prezentuje na przykładach	• rozpoznaje wiersz	• wskazuje chwyt

	charakterystyczne stylu renesansowego	między stylem artystycznym a stylami funkcjonalnymi	cechy stylu renesansowego • wskazuje przykłady parodii, trawestacji i pastiszu	sylabiczny i określa jego cechy	retoryczne w przykładowych tekstach publicystycznych z okresu odrodzenia oraz współczesnych • analizuje problem oryginalności dzieła literackiego w kontekście konwencji stylistycznej
RENEANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
33. Podsumowanie wiadomości na temat kultury renesansu	• relacjonuje opinie o epoce zawarte we fragmentach tekstów <i>Renesans</i> Jerzego Ziomka oraz <i>Czy diabeł może być zbawiony i 27 innych kazań</i> Leszka Kołakowskiego	• w kontekście fragmentu książki Jerzego Ziomka porównuje możliwości, jakie stwarzał ludziom renesans, z epoką poprzednią	• wypowiada się na temat związków kultury narodowej z europejską	• podejmuje dyskusję na temat renesansu w kontekście fragmentu książki Leszka Kołakowskiego	• formułuje własną opinię dotyczącą stereotypów w postrzeganiu renesansu
34. Powtórzenie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat renesansu	• wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości renesansowej	• formułuje wnioski na tematy związane z twórczością renesansową • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa renesansu	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z renesansem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości renesansowej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa renesansowego
RENEANS – NAWIĄZANIA					
35. Śladami renesansu	• rozpoznaje wpływy kultury renesansowej w różnych dziełach sztuki	• wymienia osiągnięcia cywilizacyjne renesansu oraz ich wpływ na rozwój człowieka	• przedstawia wpływ sztuki renesansowej na późniejsze epoki	• prezentuje dowolny przykład inspiracji kulturą renesansu	• omawia i ocenia dowolny przykład inspiracji kulturą renesansu
36. Cywilizacja odrodzenia – odrodzenie cywilizacji	• relacjonuje poglądy Jeana Delumeau zawarte we fragmencie tekstu <i>Cywilizacja Odrodzenia</i> • wymienia najważniejsze osiągnięcia epoki	• podaje przykłady wpływu renesansu na współczesną cywilizację	• wyjaśnia, dlaczego czasy renesansu rozpoczynają epokę nowożytną • podejmuje dyskusję na temat osiągnięć renesansu	• ocenia z własnej perspektywy przełomowy charakter epoki	• konfrontuje osiągnięcia kultury renesansu ze znanymi sobie dziełami sztuki
*37. <i>Mona Lisa</i> w	• wypowiada się na temat	• porównuje obraz Jeana-	• przedstawia własną opinię	• analizuje funkcję	• podejmuje dyskusję na

czasach popkultury	zjawiska popkultury • formułuje wypowiedź na temat <i>Mona Lisy</i> Leonarda da Vinci	Michela Basquiata z pierwowzorem	na temat przetwarzania ikon historii sztuki przez popkulturę	wykorzystania <i>Mona Lisy</i> w dziele popkulturowym	temat tego, czym jest sztuka
*38. O śmierci ponad epokami – *** [<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego	• czyta ze zrozumieniem wiersz Władysława Broniewskiego • określa rodzaj liryki, wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• odnajduje w utworze nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego • określa w kontekście wiersza etymologię imienia Zofia	• dokonuje analizy stylistycznej wiersza • wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu Broniewskiego w kontekście <i>Trenów</i>	• podejmuje dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych okresach literackich	• pisze analizę porównawczą wierszy *** [Anka! to już trzy i pół roku] Władysława Broniewskiego i <i>Tren XIX</i> Jana Kochanowskiego
39. <i>Makbet</i> z przymrużeniem oka	• streszcza wskazany fragment utworu <i>Trzy wiedźmy</i> Terry'ego Pratchetta • odnajduje w czytanim tekście aluzje do <i>Makbeta</i> Williama Szekspira	• charakteryzuje utwór jako parodię i podaje odpowiednie przykłady	• wskazuje środki nadające tekstowi efekt komediowy	• uczestniczy w dyskusji na temat funkcjonowania parodii	• wskazuje elementy świadczące o oryginalnym podejściu twórcy do gatunku powieści
*40. <i>Elżbieta królowa Anglii</i>	• na podstawie obejrzanego spektaklu Teatru Telewizji charakteryzuje królową Elżbietę, wypukła złożoność jej postaci	• przywołuje kontekst historyczny przedstawienia	• wypowiada się na temat kreacji odtwórczyni tytułowej roli	• podejmuje dyskusję na temat problemów osób sprawujących władzę w czasach renesansu i dzisiaj	• omawia specyfikę Teatru Telewizji
41. <i>Romeo i Julia</i> współcześnie	• streszcza fabułę <i>Romea i Julii</i> w reż. Baza Luhrmanna • opisuje swoje wrażenia po obejrzeniu filmu	• porównuje film Luhrmanna z utworem Williama Szekspira • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>adaptacja, ekranizacja, interpretacja</i>	• dokonuje szczegółowej analizy porównawczej wybranych scen filmu	• wypowiada się na temat funkcji kiczu w filmie • podejmuje dyskusję o granicach dowolności adaptacji	• wyraża swoją opinię na temat rekwizytów, kostiumów oraz sposobu filmowania i montażu
*42. <i>Królowa Margot</i>	• opisuje relacje panujące na dworze francuskim, które zostały przedstawione w filmie	• omawia wydarzenia historyczne stanowiące tło fabuły filmu	• analizuje pobudki, jakimi kierowała się tytułowa bohaterka filmu	• na podstawie fabuły filmu rozważa problem zła w człowieku	• przywołuje konteksty i nawiązania wykorzystane w filmie
BAROK – O EPOCE					
45. i 46. Barok – świat wewnętrznych	• wyjaśnia etymologię nazwy <i>barok</i>	• wymienia podstawowe różnice pomiędzy	• omawia najważniejsze postanowienia soboru	• wypowiada się na temat życia codziennego w	• analizuje wpływ soboru trydenckiego na kształt

sprzeczności	<ul style="list-style-type: none"> określa ramy czasowe epoki podaje daty początku i końca baroku w Polsce 	<p>renesansem a barokiem</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego XVI w. nazywa się czasem wojen tłumaczy znaczenie terminów <i>monarchia absolutna</i> i <i>kontrreformacja</i> 	<p>trydenckiego</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje specyfikę polskiego baroku 	baroku	<p>epoki</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady teatralizacji życia w baroku charakteryzuje tło historyczne epoki
47. i 48. Człowiek wobec nieskończoności – filozofia czasów baroku	<ul style="list-style-type: none"> streszcza fragmenty traktatów Kartezjusza: <i>Medytacji o pierwszej filozofii</i> i <i>Rozprawy o metodzie</i> relacjonuje fragment <i>Myśli</i> Pascala 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia podstawowe założenia filozofii Kartezjańskiej wymienia najważniejsze elementy filozofii Blaise’a Pascala 	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia sens stwierdzenia <i>Myślę, więc jestem</i> tłumaczy znaczenie sformułowania <i>zakład Pascala</i> wyjaśnia, jak rozumie określenie <i>trzcina myśląca</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwiska przedstawicieli spirytualizmu, naturalizmu i panteizmu oraz charakteryzuje ich poglądy formułuje swoją opinię na temat myśli barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia charakterystykę głównych nurtów myśli barokowej, korzystając z różnych źródeł informacji
49. i 50. Sztuka baroku	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje cechy stylu barokowego na podstawie wskazanych dzieł wymienia nazwiska najważniejszych twórców okresu baroku podaje najistotniejsze cechy stylu barokowego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia twórczość przedstawicieli sztuki barokowej charakteryzuje malarstwo barokowe, posługując się przykładami dzieł na przykładzie wybranej budowli przedstawia cechy architektury barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia założenia światopoglądowe sztuki baroku charakteryzuje operę jako zjawisko typowe dla baroku wyjaśnia, czym był teatr dworski 	<ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polegało znaczenie Kościoła jako mecenasa sztuki dokonuje analizy rzeźby barokowej według wskazanych kryteriów opisuje działalność szkolnego teatru jezuitów w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje i interpretuje wybrane dzieło sztuki barokowej
BAROK – TEKSTY Z EPOKI					
52. Wprowadzenie do literatury barokowej	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje dwa nurty poezji barokowej: dworski i metafizyczny 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwiska przedstawicieli klasycyzmu barokowego definiuje termin <i>marinizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omawia twórczość Moliera wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sacrum</i>, <i>profanum</i>, <i>vanitas</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnice pomiędzy nurtem dworskim i metafizycznym literatury baroku a klasycyzmem francuskim 	<ul style="list-style-type: none"> streszcza wybrany dramat Pierre’a Corneille’a bądź Jeana Racine’a
53. Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem wiersze poety omawia przynależność Mikołaja Sępa Szarzyńskiego do dwóch 	<ul style="list-style-type: none"> odnajduje cechy poezji metafizycznej w utworach Sępa Szarzyńskiego wskazuje podmiot liryczny oraz adresata 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach dokonuje analizy stylistycznej i interpretacji 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje obraz Boga zawarty w utworach Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje pogląd poety na temat sensu istnienia na podstawie wskazanych sonetów konfrontuje sonety Sępa

	epok: renesansu z uwagi na lata życia i baroku ze względu na prekursorską twórczość	lirycznego i określa sytuację liryczną we wskazanych wierszach	wierszy Sępa Szarzyńskiego	• podejmuje dyskusję na temat aktualności poezji Sępa Szarzyńskiego	Szarzyńskiego z obrazem Juana de Valdésa Leala <i>In ictu oculi</i>
*54. Poezja Daniela Naborowskiego	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w wierszu <i>Krótkość żywota</i> cechy literatury metafizycznej • odnajduje w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> i omawia cechy literatury dworskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat z tezą i potwierdzającą ją argumentacją 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i interpretuje wiersze <i>Krótkość żywota</i> oraz <i>Na oczy królowny angielskiej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie paradoksów kończących wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje obraz Georges'a de La Toura <i>Maria Magdalena</i>
*55. Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiersza <i>Do trupa</i> definiuje sonet jako gatunek • przytacza definicję paradoksu i podaje odpowiednie przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę konceptu w wierszach <i>O swej pannie</i> i <i>Do trupa</i> • odnajduje elementy sensualizmu w omawianych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wiersze Jana Andrzeja Morsztyna • definiuje marinizm po omówieniu twórczości Jana Andrzeja Morsztyna 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia koncept stanowiący oś konstrukcyjną utworu <i>O swej pannie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • w kontekście barokowego ujęcia tematu śmierci porównuje wiersz <i>Do trupa</i> z rzeźbą Berniniego <i>Śmierć błogosławionej Ludwika Albertoni</i>
56. Zbytki sarmackie według Wacława Potockiego	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza wskazane fragmenty <i>Zbytków polskich</i> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>sarmatyzm</i> • na podstawie tekstu omawia zamięłowanie XVII-wiecznej szlachty i duchowieństwa do życia ponad stan 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje we fragmencie <i>Zbytków polskich</i> elementy nurtu sarmackiego • przedstawia obraz społeczeństwa wyłaniający się z podanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza fakty na temat wojen polsko-szwedzkich w XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy analizę formalną tekstu i przedstawia funkcję użytych w nim środków językowych • podejmuje dyskusję na temat społeczeństwa polskiego w kontekście utworu Wacława Potockiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ przymusowej konwersji na życie i twórczość Wacława Potockiego
57. Sarmaty portret własny – <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje sarmatyzm oraz wymienia jego wady i zalety • przytacza najważniejsze fakty z biografii pisarza 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia biografię Paska i wskazuje w niej fakty typowe dla Sarmaty • na podstawie utworu definiuje pamiętnik 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście <i>Pamiętników</i> elementy mentalności sarmackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje styl i język <i>Pamiętników</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat elementów mentalności sarmackiej u współczesnych Polaków
*59. Angielska poezja metafizyczna	<ul style="list-style-type: none"> • omawia charakter twórczości angielskich 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, na czym polega koncept w wierszu <i>Pchła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy i interpretacji wiersza <i>Pchła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i porównuje obrazy <i>Ogród miłości</i>

	poetów metafizycznych	Johna Donne'a • rozpoznaje oryginalny charakter utworu Donne'a		przykładów niebanalnego ukazania erotyzmu w sztuce	Petera Paula Rubensa oraz <i>Vanitas</i> Pietera Claesza • przedstawia w kontekście analizowanych obrazów przykłady łączenia ze sobą dwóch skrajnych kręgów tematycznych
BAROK – NAUKA O JĘZYKU					
61. Środki wyrazu artystycznego i ich funkcje	• wymienia środki wyrazu artystycznego właściwe dla stylu barokowego	• klasyfikuje środki artystycznego wyrazu oraz określa ich funkcję w dziele literackim • prezentuje na przykładach cechy stylu barokowego	• odnosi termin <i>makaronizm</i> do współczesnej polszczyzny	• wypowiada się na temat wpływu stylu barokowego na treść utworów	• porównuje na podstawie wybranych utworów style renesansowy i barokowy
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
62. Podsumowanie wiadomości na temat baroku	• relacjonuje opinie na temat baroku zawarte we fragmentach książek <i>Dzieje literatury polskiej</i> Juliana Krzyżanowskiego i <i>Helikon sarmacki</i> Andrzeja Vincenza	• wyjaśnia znaczenie pojęcia rodzimości w piśmiennictwie barokowym	• wypowiada się na temat demokratycznego charakteru piśmiennictwa barokowego	• podejmuje dyskusję dotyczącą nieobecności literatury barokowej w świadomości społecznej	• odnajduje w literaturze i sztuce barokowej elementy ponadczasowe
63. Powtórzenie wiadomości	• przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat twórczości barokowej	• wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości barokowej	• formułuje wnioski na tematy związane z twórczością barokową • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa baroku	• uczestniczy w dyskusji na tematy związane z barokiem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań	• wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości barokowej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące twórczości barokowej
BAROK – NAWIĄZANIA					
64. Śladami baroku	• rozpoznaje inspiracje barokowe w sztuce	• podaje przykłady motywów w kulturze współczesnej wywodzących się z baroku	• charakteryzuje stosunek do baroku na przestrzeni epok	• prezentuje przykład dzieła zainspirowanego sztuką barokową	• szczegółowo omawia wybrany przykład współczesnego dzieła zainspirowanego sztuką barokową
65. Barokowe	• czyta ze zrozumieniem	• odnajduje elementy	• prezentuje sylwetkę	• konfrontuje cechy	• porównuje barokową

inspiracje	wskazane teksty • streszcza w punktach fragmenty <i>Kuli Pascala</i> Jorge Luisa Borgesa	estetyki barokowej we fragmencie <i>Wojny futbolowej</i> Ryszarda Kapuścińskiego	Ryszarda Kapuścińskiego • referuje wykład Borgesa i interpretuje ostatnie zdanie tekstu	estetyki barokowej wymienione przez Kapuścińskiego z dziełami sztuki zamieszczonymi w podręczniku • podejmuje dyskusję na temat obecności estetyki barokowej we współczesnym świecie	wizję świata i człowieka opisaną przez Pascala z niepokojami współczesnych ludzi • ocenia aktualne przejawy estetyki barokowej w sztuce i życiu codziennym
*66. Ideal kobiecego piękna	• odnajduje w podręczniku oraz dostępnych sobie źródłach akty kobiece powstałe w baroku i w innych epokach	• dobiera obrazy według kryterium kompozycji wykorzystanej przez Fernanda Botera w dziele <i>Leżąca naga kobieta z kwiatami</i>	• porównuje obraz Botera z aktami barokowymi, wskazuje elementy zaczerpnięte z tradycji i komentuje sposób ich przetworzenia	• podejmuje dyskusję na temat ewolucji ideału kobiecego piękna	• uczestniczy w dyskusji na temat obecności i funkcji kiczu we współczesnych przedstawieniach kobiety
*67. Barok w poezji współczesnej	• określa rodzaj liryki oraz zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza <i>Róża oddana Danielowi Naborowskiemu</i>	• określa funkcję anafory	• wykazuje się znajomością topiki barokowej i wskazuje topisy wykorzystane w wierszu Rymkiewicza	• porównuje utwór Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji • wyjaśnia znaczenie symbolu róży obecnego w tekście	• tworzy prezentację dotyczącą toposu róży w literaturze i sztuce
*68. <i>Trans-Atlantyk</i> Witolda Gombrowicza wobec tradycji sarmackiej	• odnajduje we fragmencie <i>Trans-Atlantyku</i> Gombrowicza cechy języka Jana Chryzostoma Paska • wskazuje w tekście elementy mentalności sarmackiej	• prezentuje najważniejsze fakty z życia i twórczości Witolda Gombrowicza	• wykazuje się ogólną znajomością treści utworu Witolda Gombrowicza	• analizuje sposoby ośmieszenia mentalności sarmackiej zastosowane przez Gombrowicza	• w kontekście fragmentu utworu podejmuje dyskusję na temat stosunku do emigrantów i problemów związanych z asymilacją na obczyźnie
69. Barokowa teatralność w opowieści filmowej	• odnajduje w filmie <i>Vatel</i> w reż. Rolanda Joffégo elementy teatralizacji życia w baroku • opisuje przedstawioną w filmie barokową arystokrację	• porównuje kadry filmowe z reprodukcjami barokowych obrazów zamieszczonymi w podręczniku • ocenia postępowanie arystokracji ukazane w	• odnajduje w filmie topisy barokowe • analizuje postępowanie tytułowego bohatera	• interpretuje motyw lustra obecny w filmie	• porównuje sposób przedstawienia arystokracji w filmach <i>Vatel</i> oraz <i>Królowa Margot</i> • pisze recenzję dzieła Rolanda Joffégo

		filmie			
*70. Filmowa opowieść o artyście – <i>Dziewczyna z perłą</i> Petera Webbera	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie filmu charakteryzuje życie codzienne w baroku • opisuje proces powstawania dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia charakterystykę postaci Griet – służącej malarza 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje kadry z filmu z obrazami Jana Vermeera 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i ocenia kreację Scarlett Johansson 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy prezentację na temat obrazu artysty w filmie
OŚWIECENIE – O EPOCE					
72. i 73. Oświecenie w Europie i Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia etymologię nazwy epoki • podaje daty graniczne oświecenia w Europie • przedstawia periodyzację polskiego oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje światopogląd ludzi oświecenia • wymienia osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki • podaje nazwy instytucji powstałych w czasach stanisławowskich 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przemiany społeczne doby oświecenia • charakteryzuje specyfikę polskiego oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje wpływ idei oświeceniowych na życie codzienne • analizuje rolę czasopiśmiennictwa w oświeceniu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przemiany światopoglądowe, które ukształtowały epokę
75. i 76. Wiek rozumu i czułego serca	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment traktatu Johna Locke’a <i>Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i> i przytacza najważniejsze tezy tekstu • czyta ze zrozumieniem fragment <i>Traktatu o tolerancji</i> Woltera i podaje najistotniejsze założenia tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne kierunki światopoglądowe oświecenia • prezentuje założenia filozofii Johna Locke’a • charakteryzuje podstawowe elementy światopoglądu Woltera • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>deizm, ateizm, materializm, sensualizm, empiryzm, tabula rasa, utylitaryzm, liberalizm, libertynizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście Johna Locke’a argumenty świadczące o tym, że autor był zwolennikiem racjonalizmu i empiryzmu • przedstawia okoliczności, w których powstał <i>Traktat o tolerancji</i> • na podstawie tekstu objaśnia, jaką rolę – według Woltera – odgrywają Bóg i religia 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje podstawowe założenia światopoglądu Immanuela Kanta • wyjaśnia, na czym polega kopernikański przewrót w filozofii dokonany przez Kanta • tłumaczy, czym jest według filozofa prawo naturalne • omawia główne twierdzenia Jeana-Jacquesa Rousseau 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pogłębioną wiedzę na temat filozofii Immanuela Kanta i Jeana-Jacquesa Rousseau
77. i 78. Sztuka oświecenia	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na przykładach cechy stylu klasycystycznego w architekturze, malarstwie i rzeźbie • na podstawie wybranych dzieł omawia cechy rokoka 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy stylu klasycystycznego i rokokowego • omawia rolę teatru w oświeceniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • opisuje specyfikę rokokowych przedmiotów użytku codziennego i wystroju wnętrz 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów • wyjaśnia, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat muzyki okresu oświecenia • prezentuje treść i problematykę wybranej komedii klasycystycznej

			<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolę komedii w teatrze oświeceniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę Teatru Narodowego w rozwoju polskiego oświecenia 	
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI					
79. Wprowadzenie do literatury oświecenia	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy gatunków literackich najlepiej realizujących postulat dydaktyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje gatunek, który pojawił się w polskiej literaturze XVIII-wiecznej • wymienia najważniejsze cechy literatury sentymentalnej i rokokowej 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje klasycyzm w literaturze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe zadania twórcy oświeceniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia poetyki normatywne
80. Bajki Ignacego Krasickiego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy gatunkowe bajki i przytacza odpowiednie przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i wyjaśnia morał w bajkach <i>Jagnię i wilcy</i>, <i>Wilk i owce</i> oraz <i>Lew pokorny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa pochodzenie gatunku bajki • odnosi sens bajki <i>Wilk i owce</i> do sytuacji z życia codziennego • formułuje morał bajki <i>Podróźny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje bajkę <i>Lew pokorny</i> w kontekście wiedzy na temat natury ludzkiej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ogólny obraz człowieka wyłaniający się z bajek Ignacego Krasickiego i komentuje go w odniesieniu do znanej mu rzeczywistości
81. <i>Świat poprawiać – zuchwałę rzemiosło</i> – satyry Ignacego Krasickiego	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje satyrę jako gatunek • relacjonuje treść <i>Żony modnej</i> Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje głównych bohaterów satyry • wymienia wady ganione przez autora <i>Żony modnej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy utworu, które świadczą o jego przynależności do klasycyzmu • porównuje bajkę i satyrę • omawia kompozycję satyry 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpatruje satyrę w kontekście ówczesnej obyczajowości • wskazuje sposoby osiągnięcia efektu komicznego w satyrze 	<ul style="list-style-type: none"> • w kontekście satyry omawia wzorce obyczajowe obecne we współczesnym świecie
82. <i>Śmiejemy się z głupich, choć i przewielebnych</i> – <i>Monachomachia</i> Ignacego Krasickiego	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje poemat heroikomiczny jako gatunek • streszcza wskazany fragment <i>Monachomachii</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenie poematu heroikomicznego • wskazuje w tekście <i>Monachomachii</i> cechy gatunkowe poematu heroikomicznego • odnajduje w utworze ogólną refleksję i ją komentuje 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpatruje fragmenty <i>Monachomachii</i> w kontekście swojej wiedzy na temat funkcjonowania zakonów w XVIII w. • wskazuje w tekście przykłady zabiegów językowych mających wywołać efekt komiczny • opisuje rolę humoru w <i>Monachomachii</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób ukazania mnichów w poemacie • w kontekście fragmentów <i>Monachomachii</i> podejmuje dyskusję na temat funkcji śmiechu w życiu społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje fragment <i>Monachomachii</i> z eposem homeryckim i wskazuje sparodiowane elementy • przedstawia w satyryczny sposób wybrany fragment życia społecznego
84. Podsumowanie wiadomości na temat	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy gatunków uprawianych 	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje najważniejsze wydarzenia z biografii 	<ul style="list-style-type: none"> • wylicza powracające w twórczości Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę „księcia poetów” w rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę powieści <i>Mikolaja</i>

Ignacego Krasickiego	przez Krasickiego i podaje przykładowe tytuły utworów	poety • podaje tytuł pierwszej polskiej powieści	tematy i motywy oraz przytacza tytuły konkretnych dzieł	literatury polskiej	<i>Doświadczyńskiego przypadku</i>
85. Sentymalna twórczość Franciszka Karpińskiego	• definiuje sielankę jako gatunek • streszcza wskazane fragmenty utworu <i>Laura i Filon</i>	• odnajduje w świecie przedstawionym utworu elementy o charakterze konwencjonalnym	• określa pochodzenie sielanki i podaje nazwiska twórców tego gatunku	• przytacza poglądy Jeana-Jacquesa Rousseau i opisuje ich wpływ na rozwój sentymentalizmu • wyjaśnia, dlaczego sielanki sentymentalne śmieszą dzisiejszego czytelnika	• wymienia tytuły innych utworów Franciszka Karpińskiego • porównuje świat sielankowej arkadii do utopii
87. <i>Pieśń Legionów Polskich we Włoszech</i>	• opisuje historyczne okoliczności powstania <i>Pieśni Legionów Polskich we Włoszech</i>	• nazywa rodzaj liryki występujący w utworze i wypowiada się na temat podmiotu lirycznego	• wymienia wydarzenia historyczne przywołane w tekście Józefa Wybickiego • określa, kiedy <i>Mazurek Wybickiego</i> został oficjalnie uznany za hymn państwowy	• podejmuje dyskusję na temat roli hymnu i innych symboli w życiu narodu	• określa funkcję przywołania osoby Tadeusza Kościuszki w zakończeniu pieśni • wypowiada się na temat autorstwa i charakteru melodii towarzyszącej tekstowi pieśni
*88. <i>Kubuś Fatalista i jego pan</i>	• wykazuje się orientacyjną wiedzą na temat dorobku i działalności Denisa Diderota • definiuje powiastkę filozoficzną jako gatunek	• udowadnia, że utwór Diderota jest powiastką filozoficzną	• streszcza utwór <i>Kubuś Fatalista i jego pan</i> • wyjaśnia znaczenie słowa <i>fatalizm</i> i odnosi je do treści przeczytanego fragmentu	• analizuje kreację narratora w utworze	• porównuje bohaterów <i>Kubusia Fatalisty</i> do postaci z powieści <i>Don Kichote</i> Cervantesa
89. Wobec inności – o <i>Podróżach Guliwera</i> Jonathana Swifta	• streszcza wskazany fragment <i>Podróży do wielu odległych narodów świata...</i>	• odnajduje elementy ironii w przeczytanym fragmencie i określa jej funkcję	• analizuje sposób przedstawienia cywilizacji europejskiej w utworze	• odnosi fantastyczne wątki podróżnicze do historycznej wiedzy na temat kolonializmu • podejmuje dyskusję o spotkaniach różnych cywilizacji we współczesnym świecie	• w kontekście dzieła Swifta wypowiada się na temat szans funkcjonowania społeczeństwa wielokulturowego
*90. <i>Rękopis znaleziony w</i>	• streszcza wskazany fragment <i>Rękopisu...</i>	• definiuje powieść szkatułkową	• wyjaśnia na podstawie tekstu <i>Rękopisu...</i> , czym jest	• analizuje kreację narratora w <i>Rękopisie...</i>	• rozważa, czy powieść Jana Potockiego

<i>Saragossie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje własne przeżycia wynikające z lektury tekstu 		powieść szkatułkowa		tematycznie przynależy do okresu oświecenia
OŚWIECENIE – NAUKA O JĘZYKU					
91. Mówić poprawnie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje norm językowych • podaje typy słowników językowych i wyjaśnia, które wątpliwości rozwiewa dany typ słownika • nazywa cechy stylu oświeceniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza przykłady ilustrujące różne rodzaje norm językowych • prezentuje na przykładach cechy stylu oświeceniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje, kiedy odstępstwo od normy językowej jest błędem językowym • odróżnia błędy wewnątrz- od zewnątrzjęzykowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza przykłady błędów językowych i określa ich rodzaj 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje błędy językowe określonego typu
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
92. Podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza opinie zawarte we fragmentach tekstów <i>Wynalezienie wolności 1700–1789</i> Jeana Starobinskiego i <i>Mroczne dziedzictwo oświecenia</i> Pawła Lisickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własną opinię dotyczącą tez zawartych w przeczytanych tekstach • wypowiada się na temat dążeń wolnościowych w XVIII w. 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje dyskusję na temat spuścizny myślowej oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • w kontekście fragmentu tekstu Pawła Lisickiego zabiera głos w kwestii manipulowania opinią publiczną w oświeceniu i czasach współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje polemikę z tekstem Pawła Lisickiego
93. Powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza najważniejsze fakty, sądy i opinie na temat dorobku oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje najistotniejsze konteksty wywodzące się z twórczości oświeceniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski na tematy związane z twórczością oświeceniową • określa własne stanowisko w kwestii dziedzictwa oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w dyskusji na tematy związane z oświeceniem i stosuje odpowiednie argumenty • w swoich wypowiedziach dokonuje uogólnień, podsumowań i porównań 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje bogate konteksty wywodzące się z twórczości oświeceniowej • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze dotyczące piśmiennictwa oświeceniowego
OŚWIECENIE – NAWIĄZANIA					
94. Śladami oświecenia	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia instytucje powstałe w epoce oświecenia mające swoje współczesne odpowiedniki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy klasycyzmu w kulturze współczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływy światopoglądu oświeceniowego na człowieka XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wybrany przykład inspiracji kulturą oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje konkretne przykłady wpływu sztuki klasycystycznej i sentymentalnej na twórczość późniejszych epok • omawia zmianę światopoglądową, jaka

					zaszła w epoce oświecenia
95. Czesław Miłosz o rozumie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najistotniejsze fakty z biografii Czesława Miłosza • określa funkcję apostrofy rozpoczynającej tekst <i>Rozum</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sytuacje, do których odnosi się w drugim akapicie tekstu podmiot mówiący • wyjaśnia funkcję użycia słowa <i>gdybyż</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odnosi teksty Czesława Miłosza do światopoglądu oświeceniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia metafory użyte w tekście <i>Labirynt</i> • opisuje, co było przyczyną niezgody autora na <i>uwielbienie labiryntu swego umysłu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką rolę wyznacza sztuce i artyście podmiot mówiący
*96. Człowiek poszukujący	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje we fragmencie tekstu <i>Jak szukaliśmy Lailonii</i> Leszka Kołakowskiego powiastkę filozoficzną i określa jej cechy • streszcza przeczytany fragment utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnosi tekst do istoty ludzkiego życia • podejmuje próbę interpretacji utworu na poziomie metaforycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza najistotniejsze fakty z biografii Leszka Kołakowskiego • konfrontuje czytany fragment ze światopoglądem oświeceniowym • interpretuje tekst na poziomie metaforycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat istoty szukania • analizuje metaforyczne znaczenie Lailonii jako przedmiotu poszukiwań 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołuje szerokie konteksty i nawiązania w interpretacji tekstu
97. Bajki współczesne	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza teksty Zbigniewa Herberta <i>Wilk i owieczka</i> oraz <i>Wiatr i róża</i> • odnajduje w utworach cechy gatunkowe bajki 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje morały bajek Herberta 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza najważniejsze fakty z biografii Zbigniewa Herberta • analizuje kreację narratora w bajce <i>Wilk i owieczka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje sposób, w jaki Herbert odnosi się do tradycji XVIII-wiecznego bajkopisarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze analizę porównawczą wybranych bajek Ignacego Krasickiego i Zbigniewa Herberta
*98. Współczesne nawiązania malarskie – <i>Perspektywa: „Madame Récamier” Davida</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że pierwowzorem obrazu René Magritte’a <i>Perspektywa: „Madame Récamier” Davida</i> było klasycystyczne dzieło Jacques’a-Louisa Davida pod tytułem <i>Madame Récamier</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje obraz Davida jako modelowy przykład klasycyzmu w sztuce 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje surrealistyczne dzieło René Magritte’a z obrazem Davida • opisuje swoje wrażenia wynikające z zestawienia obu dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje współczesny obraz i ocenia go z perspektywy własnej wrażliwości 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze analizę porównawczą obu obrazów, wykorzystując szerokie konteksty i nawiązania
*99. Wobec konwencji – <i>Laura i FILON Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje utwór, do którego nawiązuje wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wierszu elementy nawiązujące do konwencji sielanki oświeceniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wymowę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia polemikę poetki z oświeceniowym sentymentalizmem 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje typ malarstwa oświeceniowego, do którego nawiązuje wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, i wskazuje punkty wspólne obu dzieł

<p>100. Współczesny Robinson</p>	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza fabułę filmu <i>Cast Away – poza światem</i> w reż. Roberta Zemeckisa 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje głównego bohatera przed pobytem na bezludnej wyspie i po jego powrocie do cywilizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak w kontekście filmu rozumie słowo <i>świat</i> użyte w tytule • opisuje znaczenie piłki dla głównego bohatera podczas jego pobytu na wyspie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje konfrontację bohatera z cywilizacją po powrocie z wyspy • interpretuje motyw nieotwartej paczki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat kreacji Toma Hanksa w filmie • porównuje fabułę filmu z treścią książki <i>Robinson Crusoe</i> Daniela Defoe
<p>*101. <i>Amadeusz</i> Miloša Formana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza fabułę filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Antonia Salieriego i Amadeusza Mozarta jako dwie kontrastujące ze sobą postacie 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa chwyt narracyjny zastosowany w filmie i określa jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postępowanie Mozarta i wypowiada się na temat praw artysty do niekonwencjonalnego zachowania 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje kondycję artysty w XVIII w.